

Ajankohtaista työturvallisuudesta

Turvallisuus – osana laatua ja tuottavuutta –seminaari

6.6.2012

Rakennusteollisuus RT ry
Reijo S Lehtinen, 31.5.2012

Työpaikkatapaturmat

TOIMIALA (2)	SATTUMISVUOSI												
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Talonrakentaminen	7287	7630	7300	6834	6511	6210	7096	7281	7778	7402	5482	5908	6087,3
Maa- ja vesirakentaminen	846	896	865	956	845	944	1187	1126	1195	968	783	854	789,66
Erikoistunut rakennustoiminta	7668	7635	8246	8007	7379	7483	9023	9094	9386	9291	7591	8101	8120,5
YHT	15801	16162	16411	15797	14736	14638	17306	17504	18359	17661	13856	14863	14997,39

Sattumisvuodesta 2005 alkaen vahinkolukumäärät eivät ole suoraan vertailukelpoisia aiempien sattumisvuosien kanssa ns. sairaanhoidon täyskustannusvastuu-uudistuksen takia.

- kokonaistasolla uudistus lisää yhteenlaskettuja vahinkolukumääriä sattumisvuonna 2005 noin 7-8% verrattuna sattumisvuoteen 2004

- aineiston osissa (esimerkiksi yksittäisillä toimialoilla) vaikutus voi olla suurempi

Rakennustyömaalla Helsingin Vuosaassa sattui vakava työtapaturma keskiviikkona. Mies kuoli jäätyään rakennuselementtinipun alle

Rakennustyömaalle toimitettiin suurikokoisia seinäelementtejä rekalla, jonka vetoautoon ja perävaunuun oli molempiin lastattu 6 puurunkoista seinäelementtiä (500–700 kg/kpl). Kuormana olevat elementit nojasivat lavalla molemmin puolin symmetrisesti keskellä lavaa olevaa nojatukea vasten. Nojatuen kummallakin puolella oli 3 elementtiä. Kuorma oli matkan ajaksi kiinnitetty sidontaliinoilla, jotka oli vedetty kaikkien 6 elementin yli. Kuorman purkupaikalla hiekkapohja ei ollut aivan vaakasuora vaan vietti vetoauton toisen kyljen suuntaan. Alustan kaltevuus pienensi vetoauton toiselle kyljelle kuormattujen 3 elementin vaakasuuntaista tukireaktiota.

Kuljettaja ja apukuljettaja valmistelivat kuorman purkua irrottamalla sidontaliinat. Sidontaliinojen irrotuksen jälkeen toisen puolen elementit lähtivät kaatumaan vetoauton kuormasta. Apukuljettaja jäi kaatuvien elementtien alle ja kuoli.

Elementtien kuormasta nostamiseen tarkoitetun nosturin koukut eivät olleet kiinni elementeissä niiden kaatumishetkellä.

Työturvallisuuslaki 52a § Yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunniste

Yhteistä rakennustyömaata johtavan tai valvovan rakennuttajan on tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin huolehdittava siitä, että jokaisella siellä työskentelevällä on työmaalla liikkeessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste.

Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. Tunnisteessa tulee olla näkyvissä veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetussa laissa (1231/2011) tarkoitettu henkilökohtainen veronumerorekisteriin merkitty veronumero. Työntekijän tunnisteessa tulee lisäksi olla työnantajan nimi.

Mitä tässä momentissa säädetään rakennuttajasta, sovelletaan myös:

- 1) pääurakoitsijaan tai muuhun päätoteuttajaan;
- 2) työnantajaan omien työntekijöidensä ja sopimuskumppaniensa osalta.

Työturvallisuuslaki 53 § Itsenäisen työnsuorittajan velvollisuudet yhteisellä työpaikalla

Itsenäisen työnsuorittajan on yhteisellä työpaikalla noudatettava, mitä tässä laissa säädetään:

- 1) työntekijän pätevyydestä, tarvittavista luvista ja vähimmäisiästä;
- 2) työssä käytettävistä koneista, työvälineistä, henkilönsuojaimista ja muista laitteista sekä niille suoritettaviksi säädetyistä käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuksista;
- 3) vaarallisten aineiden käsittelystä, säilyttämisestä ja merkitsemisestä;
- 4) yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunnisteesta.

Työturvallisuuslaki 63 § Työturvallisuusrikkomus

Työturvallisuusrikkomuksesta tuomitaan myös

- 1) se, joka luvattomasti tai ilman pätevää syytä tahallaan tai huolimattomuudesta poistaa tai turmelee tapaturman tai sairastumisen vaaran välttämiseksi tarkoitetun laitteen taikka ohje- tai varoitusmerkinnän,
- 2) 52 a §:ssä tarkoitettu henkilö, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö huolehtia tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunnistetta koskevasta mainitussa pykälässä säädetystä velvollisuudesta tai
- 3) itsenäinen työsuorittaja, joka yhteisellä rakennustyömaalla laiminlyö 52 a §:ssä tarkoitetun tunnisteen näkyvillä pitämisen työmaalla liikkuaan.

Valtioneuvoston asetus työssä käytettävien ajoneuvojen peruutushälyttimestä

Annettu Helsingissä _ päivänä __kuuta 2011

Tätä asetusta sovelletaan:

- 1) käytettäessä kuorma-autoa taikka liikennetraktoria louheen, maa-aineksen, lumen tai asfaltin kuljetukseen;
- 2) jätteiden kuljetukseen kuorman pakkaus- ja tiivistyslaitteilla tai vaihtolavalaitteilla varustetulla kuorma-autolla;
- 3) jakelu- ja vastaaviin kuljetuksiin umpinaisella kuormakorilla varustetulla kuorma-autolla;
- 4) käytettäessä moottorityökonetta tai liikennetraktoria kuormausajoneuvona;
- 5) tehtäessä tiivistys- tai tasoitustöitä yli 7 000 kg painavalla moottorityökoneella; ja
- 6) käytettäessä trukkia tai muuta moottorityökonetta perävaunun hinausajoneuvona aluksen lastauksessa tai purkamisessa terminaali-alueella.

Asetusta ei sovelleta tehtäessä työtä ajoneuvolla, jossa on samanlaiset hallintalaitteet eteen - ja taaksepäin ajamista varten.

Asbestilainsäädännön uudistus

Mitä säädetään laintasolla ja mitä asetuksen tasolla

- Lain tasolla
 - toimilupa (hakeminen, muutokset, peruuttaminen)
 - toimiluparekisteri
 - vaatimus yrityksen vastuuhenkilöstä
 - sanktio 'rekisteröinti' -velvollisuuden laiminlyönnistä
 - muuten sisällöltään vanhan asetuksen 16 §
- Asetuksen tasolla
 - sisältö
 - luku 1 yleiset säännökset
 - luku 2 asbestipurkutyö
 - luku 3 erityiset säännökset
 - raja-arvot muuttamattomina (0,1 ja 0,01)
 - vanha työsuojeluhallituksen päätös (TSHp 231/1998) asbestityömenetelmistä supistettu yhteen pykälään
 - asbestikartoittajan pätevyys
 - puhtaan tilan todentamiseen pöytäkirjavelvoite

Siirrettävien tikkaiden käytössä sattuneet tapaturmat

- Tapaturmavakuutuslaitosten liiton johdolla on tutkittu vuosina **1992–2011** yhteensä **17** siirrettävien tikkaiden käytössä sattunutta työntekijän kuolemaan johtanutta tapaturmaa, jossa työntekijä on pudonnut siirrettäviltä tikkailta maahan.
- Suurin osa tapaturmissa menehtyneistä olivat **kokeneita ja työhönsä perehtyneitä työntekijöitä**, joilla oli alansa työkokemusta keskimäärin 15 vuotta. Neljällä menehtyneellä oli työkokemusta kyseisessä toimessa alle 5 vuotta ja yhdellä heistä vain muutamia päiviä. Menehtyneet oli 37 - 75 vuoden ikäisiä, ikäkeskiarvon ollessa 54 vuotta. Yksi menehtyneistä oli ulkomaan kansalainen.
- Putoamiskorkeus vaihteli **1 metristä 5,5 metriin** keskiarvon ollessa 3,1 metriä

Työsuojelun valvontalain muutokset

1.1.2012

- Lakimuutosten tarkoituksena on selkeyttää ja täsmentää työsuojelun valvontalain markkinavalvontaa eli tuotteiden turvallisuuden valvontaa koskevia säännöksiä. Tuotteiden turvallisuuden valvontaan lisätään uudeksi keinoksi **tuotteen hävittäminen**.
- Tuotteen väliaikaista luovutuskieltoa, tiedottamista sekä tuotteen kustannusten korvaamista koskevien säännösten **sanamuotoja täsmennetään**.
- Markkinavalvontaa koskevien muutosten lisäksi lakimuutoksilla kumotaan säännökset **suositusluonteisten neuvojen antamisesta** työsuojelun tarkastuskertomuksissa ja ennakoilmoitus-velvollisuudesta yksityisiä työvoimapalveluja tarjoavan toiminnan aloittamisesta.

